

Repertoar mačjih komunikacijskih vještina je ograničen, a najveći uzrok problema ponašanja kod kućnih mačaka je stres zbog blizine drugih mačaka

DRUŠTVENI ŽIVOT MAČAKA

LOVCI KOJI ŽELE SVOJ MIR

Vlasnici mačaka ponekad zaboravljaju da se one ponašaju drugačije od pasa, mačke često i ne traže društvo niti bliski kontakt s drugim mačkama. Mačja evolucija i društvene potrebe razlikuju se od psećih. Domaća mačka ima jedinstveno društveno ponašanje, jer njeni su preci bili asocijalni, no naknadno su se prilagodili životu u skupinama. Budući da je taj život u skupinama u evolucijskom smislu novija adaptacija, repertoar mačjih komunikacijskih vještina je ograničen. One mogu vrlo uspješno živjeti unutar uspostavljenih društvenih skupina, no samo kad je konkurencija na najmanjoj mogućoj mjeri. Ali zato su problemi česti u kućanstvima s više mačaka, gdje se stvara konkurencija i gdje se mačke međusobno ne doživljavaju kao dio iste društvene skupine, a žive u neposrednoj blizini. Stres zbog blizine drugih mačaka najveći je uzrok problema ponašanja kod kućnih mačaka.

ČOVJEKU IH PRIVUKAO LAK PLIJEN
Predak domaće mačke je afrička divlja mačka (*Felis silvestris lybica*). Ovi samotni noćni lovci žive

raspršeno po savani zbog relativno rijetke koncentracije plijena (glodavaca). Pojedine mačke održavaju i brane lovište jer je pristup plijenu nužan za preživljavanje. Mačke su pripitomljene u Egiptu prije 4000 do 6000 godina. Smatra se da su tada počele živjeti u blizini naselja i trgovina žitaricama jer je tamo bilo mnoštvo glodavaca. Promijenile su tada prehrambene navike kako bi došle do lakog plijena, a počele su i tolerirati čovjeka. Rezultat su bile dvije populacije mačaka - one tolerantnije živjele su u blizini ljudi i s drugim mačkama u neposrednoj blizini naselja, one druge živjele su samostalno u savani. Zbog velike uloge u kontroli broja glodavaca mačka je postala važan vjerski objekt u drevnom Egiptu pa su ih u velikom broju držali u hramovima, odvojene od divljih mačaka. Bile su važne za kontrolu štetočina pa se nije kontrolirala njihova populacija niti se brinulo o njihovom izgledu, za razliku od psećeg, zbog raznovrsnih uloga kod pasa je došlo do većih varijacija u izgledu. Današnja kratkodlaka mačka

MAČJI SUŽIVOT
Kad odrastaju zajedno, vrlo su bliske

DOLAZAK NOVIH MAČAKA IZBACIMO ULJEZA!

Mačke u domaćinstvu mogu formirati i vrlo bliske društvene veze. To se najčešće događa kada mačići odrastaju zajedno. Do sukoba među mačkama dolazi dovođenjem novih odraslih mačaka u kućanstvo s jednom ili više mačaka, koje novu mačku vide kao uljeza. Pokazalo se da su problemi koji proizlaze dovođenjem novih mačaka najčešći razlog zbog kojeg ljudi vraćaju mačke nakon udomljavanja.

Na mnoge je načine domaća mačka zadržala karakteristike samotnih predaka, ali se i prilagodila životu u skupinama. Mačka još uvijek osjeća potrebu za lovom, no od toga je udaljava to što je uglavnom hrani vlasnik

CISTITIS ZBOG STRESA

Unutar domaćinstava mačke mogu stvoriti nekoliko zasebnih "društvenih skupina" koje se međusobno smatraju prijateljom, jer ne vide jedne druge kao dio istog čopora te zauzimaju različita područja u kući. To može dovesti do visoke razine stresa i sukoba, osobito kad vlasnici stave ono što mačkama treba u središnji dio teritorija jedne od skupina. Ova vrsta sukoba između mačaka je uobičajena i čest je uzrok stresa koji može dovesti do problematičnih ponašanja. Kronični stres povezan je i s razvojem bolesnih stanja, kao što je mačji intersticijski/idiopatski cistitis.

pripitomljena je u mnogo kraćem vremenu nego pas, nije bila podvrgnuta selektivnom pritisku čovjeka te je ostala mnogo sličnija svojim precima nego što je pas sličan svome pretku, sivom vuku.

OSTAVLJANJE "PORUKA"

Domaću mačku opisuju kao "osamljenu" ili "neovisnu", ali i kao "društvenu". Razlike su prisutne, jer na mnoge je načine domaća mačka zadržala karakteristike samotnih predaka, ali se i prilagodila životu u skupinama. Kao i njezini preci, mačka je usamljeni lovac i još osjeća potrebu za lovom, no od toga je udaljava činjenica da je uglavnom hrani vlasnik. Održavanje teritorija vrlo je snažna motivacija za mačku pa još nagoni održavaju određene obrasce ponašanja, od patroliranja i naganjanja drugih mačaka do obilježavanja mirisom. Obilježavanje mirisom karakteristično je za brojne samohrane vrste životinja, jer pojedinci tako ostavljaju "poruke", uz minimalnu potrebu za izravnim sukobom. Sposobnost življenja u društvenim skupinama razvila se zbog promjene dostupnosti hrane tijekom pripitomljavanja. Veći dio takvih društvenih skupina čine srodne ženke i njihovi mačići. Teritoriji mužjaka često su toliko veliki da se preklapaju s nekoliko skupina ženki. U tim skupinama su agresivni incidenti vrlo rijetki i obično se javljaju kada mladi, posebno mužjaci, dostižu socijalnu zrelost i odvajaju se od skupine. No, ne jača konkurencija između pojedinih mačaka. One mogu živjeti zajedno bez potrebe za hijerarhijom. Pokazuje se tek povremeno neslaganje. Međusobnim dodirivanjem jačaju se društvene veze, a takvom je ponašanju funkcija i "miješanje" mirisa pojedinih članova skupine. Time se stvara grupa mirisa koja omogućuje mačkama lako prepoznavanje članova njihove skupine. Ako im na teritorij dođu mačke koje nisu članovi čopora, dolazi do agresije i protjerivanja uljeza.